

رساله حجة القاطعة

حجة القاطعة رساله ای است به زبان عربی در اصول فقه، که مرحوم محمد کریم خان کرمانی (اع) در بیان ادله قائلین بجواز عمل بمظنه و اثبات امکان حصول علم و کیفیت عمل بکتاب و سنت نوشته اند.

آنطور که گفته شده ایشان این کتاب را پس از ملاحظه کتاب برهان المبین فی نصره المحدثین تألیف سید عبدالله شبر در سفر تهران مرقوم فرموده و مشتمل است بر ۳۳۰۷ بیت که در مجموعه الرسائل 46 چاپ کرمان منتشر شده است.

غرض از معرفی این رساله موضوعی است که در روز های یک شنبه در شاخه اصول فقه به آن خواهیم پرداخت و از این کتاب شریف استفاده خواهیم کرد.

بحث علم و ظن و قضیه انسداد و انفتاح باب علم از مهم ترین موضوعاتی است که در اصول فقه مرحوم کرمانی اع با سایر فقهای اصولی اختلاف نظر دارند.

خلاصه مطلب از این قرار است که برخی بلکه اکثر اصولیون به انسداد یا بسته بودن راه علم به احکام شرعی در زمان غیبت معتقد شده اند، به این معنا که در زمان غیبت معصوم، راه برای فهمیدن نظر او بسته است و بیشتر روایات هم که خبر واحدند فاقد استحکام سندی لازم برای افتا هستند، همچنین عمل به احتیاط موجب عسر و حرج است. بنابراین از آنجا که ظن بر شک و وهم برتری دارد باید به ظن خود عمل کنیم و ظن مطلق را حجت بدانیم.

اما مرحوم محمد کریم خان کرمانی اع با وجود اینکه مشرب فقهی ایشان اصولی بوده، این موضوع را

رد کرده و قائل به انفتاح باب علم هستند، یعنی راه‌های قطعی برای حصول علم به احکام شرعی را باز میدانند.

ان شاء الله در یک شنبه های آتی به ذکر نظریات و ادله ایشان در این موضوع از رساله حجة القاطعه میپردازیم.